

ETICKÝ KÓDEX SOCIÁLNYCH PRACOVNÍKOV

Etický kódex sociálnych pracovníkov Slovenskej republiky bol prijatý Asociáciou sociálnych pracovníkov na Slovensku (ASPS) v Žiline v máji 1997. Tento dokument obsahuje Preambulu a Základné etické princípy v sociálnej práci, ktoré sú rozdelené do 6 kategórií:

1. Normy pre vystupovanie a správanie sociálneho pracovníka.
2. Etická zodpovednosť SP voči klientom.
3. Etická zodpovednosť SP voči kolegom.
4. Etická zodpovednosť SP voči zamestnávateľom a zamestnávateľským organizáciám.
5. Etická zodpovednosť SP voči svojej profesii.
6. Etická zodpovednosť SP voči spoločnosti.

V nasledujúcom texte je celý kódex vypísaný normálnym písmom. Nakoľko tento text je pomerne stručný a všeobecný, vysvetlivky k nemu sú spracované podľa Medzinárodných etických štandardov v SP a Etického kódexu amerického Národného združenia sociálnych pracovníkov, a nižšie v texte sú uvedené *kurzívou*.

Etický kódex sociálnych pracovníkov na Slovensku

I. PREAMBULA

Sociálna práca je profesia založená na hodnotách **demokracie a ľudských práv**. Soc.pracovníci sa vo svojej práci riadia Medzinárodným etickým kódexom a inými medzinárodne uznávanými normami, ktoré **sami formulujú** a prijímajú, aby vytvorili **národný rámec** svojej činnosti v príslušnom kultúrnom, sociálnom, právnom a ekonomickom kontexte na všetkých úrovniach.

Ich funkcie zahŕňajú:

- **Asistovanie** ľuďom **pri rozvíjaní schopností**, ktoré **im** umožnia vyriešiť **ich** individuálne alebo kolektívne sociálne problémy
- Podporu **adaptability, samostatnosti** a vývoja
- Podporu **spravodlivých** sociálnych stratégií, služieb a alternatívnych riešení k existujúcim socio-ekonomickým zdrojom
- Poskytovanie **informácií** a zabezpečovanie **kontaktov** s inštitúciami, ktoré ponúkajú socio-ekonomické zdroje

Poslaním profesionálnych sociálnych pracovníkov je podporovať blaho všetkých ľudí a pomáhať im pri realizácii ich možných aspirácií, a tiež rozvíjať a používať vedecké poznatky o ľudských a spoločenských aktivitách, napĺňať potreby jednotlivcov a skupín v národnom i medzinárodnom meradle, a pri tom nespúšťať zo zreteľa podporu celkovej sociálnej stratégie.

II. ZÁKLADNÉ ETICKÉ PRINCÍPY V SOC. PRÁCI

1. Normy pre vystupovanie a správanie sociálneho pracovníka.

A. Vystupovanie.

Sociálny pracovník (SP) neustále udržiava svoje osobné i pracovné správanie a vystupovanie na úrovni vysokého štandardu.

B. Schopnosti a profesionálny rast.

SP sa zo všetkých síl snaží o dosiahnutie a udržanie vysokej profesionality pri výkone svojej práce.

C. Služba.

SP vo svojej práci považuje za prvoradý záväzok slúžiť.

D. Čestnosť.

SP koná v zhode s najvyššími požiadavkami profesionálnej cti.

E. Štúdium a vedecký výskum.

SP, ktorý sa zaoberá štúdiom alebo vedeckým výskumom, sa riadi konvenciami vedeckej práce.

2. Etická zodpovednosť SP voči klientom.

A. Prvoradosť záujmu klienta.

SP má zodpovednosť v prvom rade voči svojim klientom.

- ◆ *slúžiť klientovi s oddanosťou, lojalitou, maximálnym uplatňovaním profesionálnych schopností a zručností*
- ◆ *nezneužívať vzťahy s klientom pre osobné zvýhodnenie*
- ◆ *nemať podiel na akejkol'vek diskriminácii na základe rasy, farby pleti, pohlavia, sexuálnej orientácie, veku, náboženského vyznania, národnosti, stavu, politickej príslušnosti, psychického alebo fyzického handicapu, a pod.*
- ◆ *vyhýbať sa vzťahom a záväzkom, ktoré sa môžu dostať do konfliktu so záujmom klienta*
- ◆ *za žiadnych okolností nemať sexuálny vzťah s klientom ani s jeho príbuznými a osobami z najbližšieho okolia klienta*

- ◆ *poskytnúť klientovi presné a kompletne informácie o rozsahu a povahe služieb, ktoré klient potrebuje, a ich prípadných rizikách*
- ◆ *požiadať o radu kolegov vždy, keď je to v záujme klienta*
- ◆ *ukončiť pomoc klientovi, keď to pre klienta už nie je potrebné*
- ◆ *zabezpečiť kontinuitu služieb a pomoci klientovi, v prípade, že sú naďalej potrebné a on sám končí s ich poskytovaním*

B. Práva klienta.

SP sa zo všetkých síl snaží v čo najväčšej miere podporovať snahu klienta rozhodovať o svojej budúcnosti **samostatne**.

- *SP by mal vynaložiť maximálne úsilie na podporu sebaurčenia klienta*
- *Ak koná SP v mene klienta, ktorý je zbavený svojprávnosti, musí chrániť záujmy a práva tohto klienta*

C. Dôvernosť a mlčanlivosť.

SP rešpektuje klientovo súkromie a zachováva dôvernosť informácií získaných pri svojej práci.

- *SP by nemal hovoriť o problémoch klienta na verejných miestach, ako sú chodby, výťahy, reštaurácie a dopravné prostriedky*
- *SP je povinný zabezpečiť **dôvernosť informácií o klientovi** pri ich posielaní, vrátane elektronického prenosu dát*
- *SP je povinný ukladať záznamy o klientovi na bezpečnom mieste*
- *SP je povinný zabezpečiť **dôvernosť informácií o iných osobách**, o ktorých sa dozvedel počas svojej práce s klientom*
- *SP je povinný umožniť klientovi prístup k jeho záznamom*
- *Výnimkou z dôvernosti informácií je prípad, keď ich zamlčaním hrozí **bezprostredné a vážne riziko pre klienta alebo inú osobu***

D. Honoráre.

Pri stanovení výšky honorára sa musí SP uistiť, že jeho výška je rozumná a poskytnutým službám primeraná a pri rozhodovaní zohľadňuje klientovu finančnú situáciu.

- *SP nesmie prijať za svoje služby úplatok*

3. Etická zodpovednosť SP voči kolegom.

A. Slušnosť a zdvorilosť.

SP si váži svojich kolegov a pristupuje k nim s úctou a dôverou.

B. Práca s klientami kolegov.

Povinnosťou SP je venovať sa klientom svojich kolegov s najväčšou profesionálnou snahou a citlivosťou.

- *SP by nemal preberať klientov svojich kolegov bez dohovoru s týmito kolegami*

4. Etická zodpovednosť SP voči zamestnávateľom a zamestnávateľským organizáciám.

A. Závazky voči zamestnávateľským organizáciám.

SP pristupuje s vážnosťou k záväzkom voči zamestnávateľským organizáciám.

- *SP by sa mal snažiť ovplyvňovať **politiku zamestnávateľskej organizácie** v súlade s etickými zásadami v sociálnej práci*
- *SP by sa mal snažiť o **účelné a citlivé používanie zdrojov zamestnávateľskej organizácie***

5. Etická zodpovednosť SP voči svojej profesii.

A. Udržiavanie cti profesie.

SP udržiava a vyzdvihuje etické hodnoty, odborné poznatky a poslanie svojej profesie.

B. Služba spoločstvu.

SP napomáha snahe profesionálneho spoločstva sprístupniť svoje služby čo najširšej verejnosti.

C. Rozvoj poznatkov.

SP sa snaží získať a rozvíjať odborné poznatky a uplatňovať ich v profesionálnej práci.

6. Etická zodpovednosť SP voči spoločnosti.

A. Podpora všeobecného blaha.

SP podporuje všeobecné blaho spoločnosti.

- *SP by mal aktívne navrhovať a podporovať také **zákony a sociálnu politiku**, ktoré podporujú zlepšenie sociálnych podmienok obyvateľov a sociálnu spravodlivosť*

ASPS, Žilina, máj 1997

* Etický kódex SP na Slovensku – originálny text je normálnym písmom

* *kurzívou sú napísané vysvetlivky k Slovenskému kódexu SP, spracované na základe Medzinárodných etických štandardov v SP a Amerického kódexu SP*